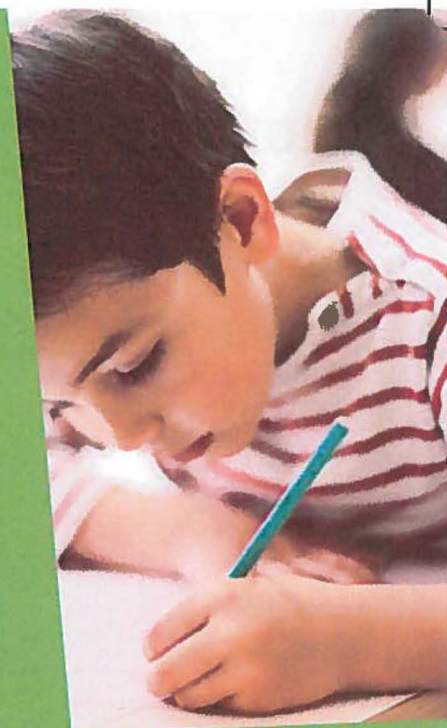

BROBYGNING MELLEM DAGTILBUD OG SKOLE

*Kom kanongodt i gang
- og få kiste glade børn*

INDHOLD

Indledning	4
Arbejdsgruppernes kommissorium	5
Arbejdsgruppe 1: Kanon	5
Arbejdsgruppe 2: Skattekasse.....	5
At aflevere en skattekasse af dejlige børn til skolen	6
Her er jeg-skema	7
Projekter lavet i børnehaverne	8
10 kanon- gode brobygningsaktiviteter	9
1. At barnet deltager i oplæsning	9
2. At barnet deltager i aktiviteter med frie fortællinger/ fantasi-fortællinger.....	9
3. At barnet deltager i aktiviteter med drama	9
4. At barnet deltager i regellege.....	9
5. At barnet deltager i sanglege.....	10
6. At barnet deltager i aktiviteter med rim og remser	10
7. At barnet deltager i aktiviteter med sang.....	10
8. At barnet introduceres for bogstaver og lyde.....	11
9. At barnet deltager i aktiviteter med tegning samt opdagende skrivning af tal og bogstaver	11
10. At barnet deltager i aktiviteter med bræt- og evt. computerspil	11
Pædagogiske begrundelser for de valgte kanon-aktiviteter	12
Formålet med at læse gode børnebøger op for barnet	12
Formålet med den gode historie – arbejdet med fortælling	13
Formålet med drama	13
Formålet med at lege regellege og sanglege	13
Formålet med at arbejde med rim og remser	13
Formålet med at synge sammen	13
Formålet med introduktion til bogstaver og lyde.....	14
Formålet med at tegne og lege med opdagende skrivning af tal og bogstaver.....	14
Formålet med at spille spil	15
Kanoniserede børnebøger med begrundelser	15
Rim og remsebøger	15
<i>Axel elsker biler</i> af Marianne Iben Hansen	15
<i>Min mormors gebis</i> af Jakob Martin Strid.....	15

Klassikere.....	16
<i>Aben Osvald</i> af Egon Mathiesen	16
<i>Cykelmyggen Egon</i> af Flemming Quist Møller	16
Forløbs-bøger	16
<i>Kom nu Alfons Åberg</i> af Gunilla Bergström	16
<i>Vitello vil have en far</i> af Kim Fupz Aakeson.....	17
Kanoniserede rim og remser med begrundelser	17
<i>Goddaw bette far</i>	17
<i>Tælle til en</i>	17
<i>Nede i fru Hansen kælder</i>	17
<i>Dittelittelit min kat har skidt</i>	18
Kanoniserede sange med begrundelser	18
<i>Mester Jacob</i>	18
<i>Og vi trækker skuffen ud</i>	19
<i>Tre små kinesere på Højbro Plads</i>	19
<i>Se min kjole/ skjorte/ t-shirt</i>	20
<i>Nord og syd og øst og vest</i>	20
<i>Langt ude i skoven lå et lille bjerg</i>	21
Kanoniserede sanglege med begrundelser	22
<i>Bro, bro, brille</i>	22
<i>Buggi Vuggi</i>	23
<i>Hoved, skulder, knæ og tå</i>	23
<i>Tornerose var et vakkert barn</i>	23
Kanoniserede regellege med begrundelser	24
<i>Kan du li' din nabo</i>	24
<i>Her kommer vi</i>	25
<i>Kongens efterfølger</i>	25
<i>Lille hund, der er nogen, der har taget dit kødben</i>	25
Bilag til kanonen	26
Bilag 1: Mester Jacob på mange sprog	26
Bilag 2: Oversigt over forløbsbøger	31
Alfons Åberg – bøgerne	31
Vitello – bøgerne	31

INDLEDNING

Det materiale, du sidder med i hånden, er det første resultat af det systematiske brobygningsarbejde Slagelse kommune igangsatte i efteråret 2010. Her gav praktikere fra såvel dagtilbud som indskoling udtryk for ønsket om at få større kendskab til hinandens praksis, samt at kunne bygge videre på det arbejde, der allerede blev lavet i dagtilbud og skoler. Tanken om en kanon blev født – og siden har arbejdsgrupper med deltagelse af pædagoger og lærere fra indskolingen, børnehaveklasserne, SFO, fritidshjem og dagtilbud arbejdet og udviklet det materiale, du sidder med nu.

I dagtilbudsloven står der, at dagtilbuddene i samarbejde med forældrene skal sikre en god overgang til skole, og at det skal gøres ved at udvikle og understøtte grundlæggende kompetencer og lysten til at lære. Og i folkeskolens formålsparagraf står der, at skolen i samarbejde med forældrene skal give eleverne kundskaber og færdigheder, der forbereder dem til videre uddannelse, og giver dem lyst til at lære mere.

Alle dagtilbud, børnehaveklasser, SFO'er og fritidshjem skal arbejde med materialet, således at der gennem de tilbagevendende og dermed kendte pædagogiske aktiviteter samt gennem de konkrete lege, billedbøger, sange, sanglege, spil, rim og remser m.v. skabes en tryk bro mellem barnets liv i dagtilbuddet og deres møde med skolen; en bro der kan vække barnets lyst til at lære og ikke mindst skabe lyst til at lære endnu mere.

Ordet kanon - med tryk på første stavelse - i modsætning til den kanon, som man bruger til at skyde med - kommer fra græsk og betyder bl.a. målestok, regel eller rettesnor. At udvælge en kanon handler om at noget tillægges mere værdi end andet. Måske er de valgte elementer i kanonen ikke i sig selv det vigtigste, men det, at vi med dette arbejde kommer til at diskutere værdi og kvalitet i de pædagogiske aktiviteter i brobygningen og ikke mindst får blik for hinandens praksis. Materialet er derfor tænkt til at kunne udvikle sig dynamisk, sådan at de erfaringer, vi får ved arbejdet, kan inddrages, og sådan at det til stadighed kan udvikle sig i takt med den almene udvikling. Vi har i kanonen lagt vægt på såvel noget klassisk indenfor børneuniverset, som noget nutidigt.

Vi ønsker Jer rigtig god fornøjelse med arbejdet.

Lene Lund Pedersen
Skolechef

Berit Vilsbøll
Dagtilbudschef

ARBEJDSGRUPPERNES KOMMISSORIUM

For at kunne imødegå de voksende krav til didaktisk sammenhæng i brobygningen nedsatte formandskabet for forebyggelsesgrupperne i foråret 2011 to arbejdsgrupper med praktikere fra det brede pædagogiske felt i brobygningen.

Kommissoriet for de to arbejdsgrupper var at tage afsæt i de tre første temaer fra såvel 'De pædagogiske læreplaner' som 'Fælles Mål for 0. klasse':

- alsidig personlig udvikling/ samvær og samarbejde
- sociale kompetencer/ sociale færdigheder
- sproglig udvikling/ sprog og udtryksformer

Grupperne har ud over lovgivningen taget afsæt i de lokale bestemmelser for området udtrykt i 'Pædagogiske læreplaner. Mål og rammer – Trivsel, læring og udvikling', Center for Dagtilbud Slagelse Kommune 2011 og 'Den vejledende læsehandleplan for 0. klasse', Center for Skole, 2010.

ARBEJDSGRUPPE 1: KANON

Med afsæt i de tre temaer skal gruppen skabe en pædagogisk kanon for brobygning mellem dagtilbud og skole, herunder er det vigtigt, at der også indtænkes barnets liv i SFO/ fritidshjem.

Arbejdet skal omfatte:

1. En konkret børnekanon med aktiviteter og materialer, som skal være med til at danne bro mellem barnets liv i dagtilbuddet og barnets liv i skolen.
2. En pædagogisk kanon med aktiviteter, der kan danne bro for de fagprofessionelles arbejde i dagtilbud og skole.
3. En vejledning til kanonen med opsamlende idéer ol.

ARBEJDSGRUPPE 2: SKATTEKISTE

Med afsæt i de tre temaer skal gruppen arbejde med at udvikle ideer til et 'Overgangsmateriale', der skal følge barnet i overgangen fra dagtilbud til skole. Det er vigtigt for gruppens arbejde, at det ikke bliver for omfattende, så det kan håndteres alle steder.

AT AFLEVERE EN SKATTEKISTE AF DEJLIGE BØRN TIL SKOLEN

Her er jeg-skema

Arbejdsgruppen har vedtaget, at der i overgangen mellem børnehave og skole skal arbejdes med et "Her er jeg-skema". Dette arbejde skal være med til at gøre barnet klar til at møde skolen og klar til at kunne præsentere sig selv overfor nye voksne og børn. Gennem arbejdet med skemaet understøttes samtidig arbejdet med barnets alsidige personlige kompetencer, hvor barnet udvikler selvindsigt og empati. Desuden udvikles barnets sociale kompetencer, idet barnet får en forståelse for, at vi alle er forskellige, vores familier er forskellige, og at denne forskellighed kendetegner det mangfoldige samfund, som barnet er en del af.

Skemaet overleveres af børnehaven til børnehaveklasselederen i forbindelse med den aftalte brobygning. Skemaerne kommer dermed til at udgøre en uvurderlig "skat", der danner afsæt for mødet med børnehaveklassen. Skatten overleveres til skolen i en skattekasse (som børnehaveklassen anskaffer) og tages frem ved skolestart. Ved at åbne skattekisten får børnene mulighed for at præsentere sig for hinanden; et møde mellem børnene, der gør, at alle er parate og føler sig ligeværdige, uanset hvilken børnehave de kommer fra. Selve skemaet, overleveringen af skattekisten og endelig ritualet med at pakke det ud, kan de næste år udvikles i et samarbejde mellem dagtilbud og skole.

Her er jeg

Foto

I dag er det _____ år

Jeg hedder _____

Jeg er _____ år gammel og har fødselsdag den _____

Min mor hedder _____

Min far hedder _____

Mine søskende hedder _____

(Indsæt evt. billede/tegning af familien)

Jeg bor _____ (tegn evt. hus eller indsæt billede)

Min børnehave hedder _____ (indsæt evt. billede af gruppen)

Mit bedste legetøj er _____

Min bedste ven hedder _____

Jeg kan bedst lide at lege _____

Min livret er _____

Jeg bliver rigtig glad, når _____

Jeg bliver ked af det, når _____

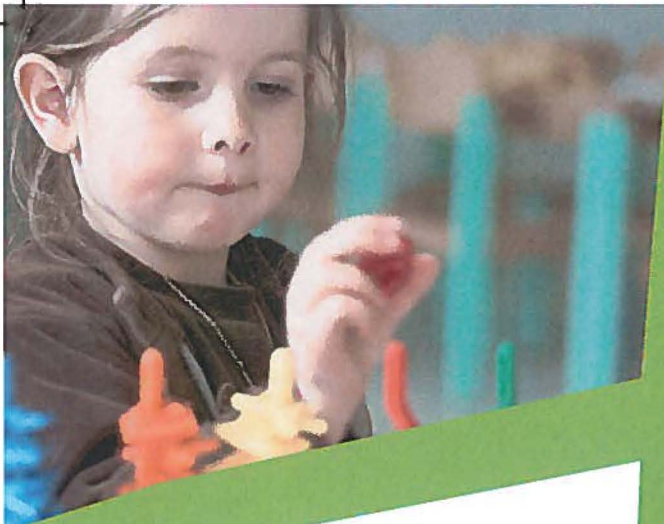
Min ynglingsfarve er _____

Mine fritidsinteresser er _____

Når jeg bliver stor, vil jeg være _____

Når jeg kommer i skole, glæder jeg mig til _____

Når jeg kommer i SFO/fritidshjem. Glæder jeg mig til _____

PROJEKTER LAVET I BØRNEHAVERNE

Alle børnehaver i Slagelse Kommune arbejder med de seks læreplanstemaer med særlig fokus på:

1. Alsidig personlig udvikling
2. Sociale kompetencer
3. Sproglig udvikling

Indenfor hvert tema, har Center for Dagtilbud fastsat tre mål, der skal arbejdes med. Men hvordan der arbejdes frem mod målene afspejler i høj grad den enkelte institutions pædagogiske praksis. Det er derfor meget vigtigt for brobygningen, at børnehaveklasselederne bliver orienteret om det helt konkrete pædagogiske arbejde med læreplanerne i de dagtilbud, hun modtager børn fra.

Alle børnehaver skal derfor:

- udvælge ét projekt eller én aktivitet fra hvert tema, som man ønsker at præsentere børnehaveklasselederen for. Det kan være eksemplarisk for den måde man har arbejdet på, eller det kan være noget, der har optaget førskolegruppen særligt.
- præsentere projektet eller aktiviteten på den måde det enkelte dagtilbud finder mest hensigtsmæssigt. Rigtig mange børnehaver bruger de udviklede "Dokumentations- og evalueringsskemaer" i arbejdet. Disse skemaer kan fx videresendes til børnehaveklassen.
- præsentere materialet overfor børnehaveklasselederen, så hun får viden om børnehavens arbejde, der kan lette brobygningen.

Alle børnehaveklasseledere skal i samarbejde med pædagogerne i SFO/fritidshjem:

- give tilbagemelding til børnehaven om anvendeligheden af materialet, samt hvor der evt. kan nytænkes og videreudvikles.

Det aftales mellem børnehaven og skolen, hvornår der finder evaluering sted i forhold til materialets anvendelighed, samt om denne evaluering skal være skriftlig eller mundtlig. Det er vigtigt at have dialog mellem børnehaven og skolen, for at arbejdet kan udvikles bedst muligt. Denne dialog kan evt. finde sted ved de gensidige besøg.

10 KANONGODE BROBYGNINGSAKTIVITETER

De 10 aktiviteter, vi her præsenterer, er pædagogiske aktiviteter, som alle børn i Slagelse kommune skal have deltaget i gentagne gange, mens de går i dagtilbud, indskoling og SFO/fritidshjem. Målene for de 10 aktiviteter er derfor bindende, men vejen til målene kan være talrige, og meget gerne præget af de pædagoger og lærere børnene møder i deres lokale miljø. Dog er der nogle steder vedtaget bundne tekster, lege m.v. Dette er gjort for at skabe tryghed og genkendelighed i overgangen fra dagtilbud til skole. Den svenske forsker Carina Fast udtrykte i sin doktordisputats fra 2007: "Børn kommer i børnehave og skole med en rygsæk fyldt med unikke erfaringer med læsning og skrivning, men hvad sker? En del børn får lov at tage rygsækken ind i klasserummet, åbne den og tage indholdet ud, andre får aldrig åbnet deres rygsæk og endnu andre bliver tvunget til at efterlade hele deres rygsæk udenfor klasserummet".

Vi vil med den nye kanon sikre, at alle børn føler sig mødt og ikke mindst inkluderet i skolen. Vi vil sikre, at alle børn har fået pakket deres rygsæk med nogle af de samme rim og remser, sanglege, billedbøger, regellege, fortællinger m.v. Vi håber, at alle børn med dette afsæt og sammen med kompetente voksne, får mod og lyst til fortsat at fylde rygsækken med nye aktiviteter og ny viden

– og at alle børn dermed får muligheden for at komme kanon-godt i gang!

1. At barnet deltager i oplæsning

Der skal arbejdes hen mod, at barnet kan lytte til en oplæsning og deltage i samtale om den læste tekst. At barnet kender læseretningen og har forståelse for, hvad skrevne tekster kan anvendes til.

Den bindende kanon:

- a. Axel elsker biler
- b. Min mormors gebis
- c. Aben Osvald
- d. Cykkelmyggen Egon
- e. Kom nu Alfons Åberg
- f. Vitello vil have en far

Rim- og remsebøger

Klassikere

Forløbsbøger

2. At barnet deltager i aktiviteter med frie fortællinger/ fantasi-fortællinger

Der skal arbejdes hen mod, at barnet kan lytte til en fortælling, har deltaget i fælles fantasi-fortællinger og selv kan fortælle.

3. At barnet deltager i aktiviteter med drama

Der skal arbejdes hen mod, at barnet har deltaget i aktiviteter med dramatisering af en kendt sang eller tekst med en tydelig struktur.

Den bindende kanon:

- a. Guldlok og de tre bjørne
- b. De tre bukke bruse

Derudover kan flere af de kanoniserede sange og sanglege anvendes til dramaaktiviteter (se kanon-aktivitet nr. 5 og 7)

4. At barnet deltager i regellege

Der skal arbejdes hen mod, at barnet kender og kan deltage i regellege, med de krav det stiller til turtagning og regler.

Den bindende kanon:

- a. Kan du li' din nabo
- b. Her kommer vi
- c. Kongens efterfølger
- d. Lille hund, der er nogen, der har taget dit kødben.

5. At barnet deltager i sanglege

Der skal arbejdes hen mod, at barnet har deltaget i sanglege og kender strukturen i dem.

Den bindende kanon:

- a. Bro, bro brille
- b. Buggi, vuggi
- c. Hoved, skulder, knæ og tå
- d. Tornerose var et vakkert barn

6. At barnet deltager i aktiviteter med rim og remser

Der skal arbejdes hen mod, at barnet har kendskab til remser. At barnet kan sige kendte remser og selv producere egne (vrøvle)rim

Den bindende kanon:

- a. Goddaw bette far
- b. Tælle til en
- c. Nede i fru Hansens kælder
- d. Dittelittelit min kat har skidt

Arbejdet med rim og remser tilgodeses derudover i de valgte billedbøger på vers Axel elsker biler og Min Mormors Gebis (se kanon-aktivitet nr. 1)

7. At barnet deltager i aktiviteter med sang

Der skal arbejdes hen mod, at barnet har deltaget i fællessang. At barnet har sunget kendte sange efter sangbog/ sangmappe, så barnet kan se den tilhørende tekst.

Den bindende kanon:

- a. Vi trækker skuffen ud
- b. Mester Jacob
- c. Tre små kinesere
- d. Se min kjole/ skjorte/ t-shirt
- e. Langt ude i skoven lå et lille bjerg
- f. Nord og syd og øst og vest

8. At barnet introduceres for bogstaver og lyde

Der skal arbejdes hen mod, at barnet har et begyndende kendskab til de tre alfabeter: bogstavernes navn, form (stort og lille) samt lyd. At barnet har fået mulighed for at 'smage' på bogstavernes lyde.

Den bindende kanon:

- a. Alfabetet fra ABC-leg med tilhørende computerspil, malebog m.v.
(findes tilgængeligt på nettet)

9. At barnet deltager i aktiviteter med tegning samt opdagende skrivning af tal og bogstaver

Der skal arbejdes hen mod, at barnet kender skriveretningen, kan skrive eget navn og ved hvad man kan anvende skriften til.

10. At barnet deltager i aktiviteter med bræt- og evt. computerspil

Der skal arbejdes hen mod, at barnet har spillet spil og lært at vente på tur, følge regler og ikke mindst at kunne magte nederlaget, når det taber.

Den bindende kanon:

- a. Memory (spil der styrker hukommelse og visuel genkendelse)
- b. Kortspil
- c. Billedlotteri
- d. Ludo

PÆDAGOGISKE BEGRUNDELSER FOR DE VALGTE KANONAKTIVITETER

Formålet med at læse gode børnebøger op for barnet

Gennem den gode oplæsningssituation får barnet mulighed for at leve sig ind i andre verdener og ikke mindst andre måder at betragte og håndtere verdens udfordringer på. Ved at leve sig ind i bogens handling, får barnet mulighed for at identificere sig med bogens personer og gennem dem afprøve forskellige handlemuligheder.

I den gode børnelitteratur møder barnet nye ord og begreber samt til tider en poetisk leg med ordene og får dermed udvidet sit ordforråd. Dette ordforråd er af afgørende betydning for at barnet senere kan have en succesfuld læseindlæring. Samspillet mellem tekst og illustrationer er vigtigt, når formålet er at understøtte barnets begrebsudvikling, ligesom det er vigtigt, at fortællingen tager afsæt i noget, der er kendt for barnet.

Oplæsning skaber mange gode stunder mellem børnene og den voksne, og i den gentagne læsning af samme fortælling ligger ikke en triviell genkendelse, men en nuancering og udvidelse af forståelsen, og der åbnes for en fortsat snak, om de ord og verdener barnet møder i bogen.

Formålet med den gode historie – arbejdet med fortælling

Gennem aktiviteter med fri fortælling øges barnets fantasi og ikke mindst dets scenariedannelse. For senere at blive en god læser, må barnet være i stand til at kunne leve sig ind i fiktive rum og ikke mindst kunne forestille sig, hvordan det er at være der. Som læser af fagbøger i skolen, skal man kunne sætte sig ind i, hvordan det var at være barn under 2. verdenskrig, eller hvordan der ser ud i en mose – også selv om man rent fysisk befinder sig i et klasselokale i en undervisningssituation. Denne evne til at leve sig ind i andre verdener styrkes hos børne-

havebarnet gennem den frie fabuleringen. Fortællingerne kan være virkelighedsnære, som når vi med en gruppe af børn leger, at vi kører med bussen til Stillinge Strand for at bade. De kan også være fantasifulde, som når børnene og de voksne sammen skaber fortællinger, om hvordan der ser ud på Mars, eller hvordan det ville være at sejle som sørøver på de syv have.

Formålet med drama

Gennem aktiviteter med drama styrkes barnets selvværd. Barnet får mulighed for at se sig selv som en del af et fællesskab og får mulighed for at øve sig i at kunne stå frem. Derudover får barnet gennem arbejdet med drama mulighed for at udtrykke egne følelser og leve sig ind i andres, hvilket kan være med til at udvikle barnets empati. Ved at dramatisere kendte tekster som 'Guldlok og de tre bjørne' og 'De tre Bukke Bruse', får barnet lært, at der er et fast forløb og en fastlagt struktur i en fortælling med en start, en midte og en slutning. Man kan ikke bare flytte om på fortællingens elementer uden at fortællingen bryder sammen.

Formålet med at lege regellege og sanglege

Gennem at lege regellege og sanglege opøver barnet sociale kompetencer. Barnet lærer gennem legene at samarbejde og forstå fælles regler og budskaber. Det lærer at give og tage plads i legen. Regellege og sanglege indeholder mange rutiner og gentagelser, hvilket kan være trykghedsskabende for børn, der endnu har svært ved at etablere og fastholde en legerelation. Regellege er kendetegnet ved, at det ikke er rollerne og situationen, der er fastlagt, men reglerne og opgaven. Regellegen er således en god indgang til et egentlig læremotiv.

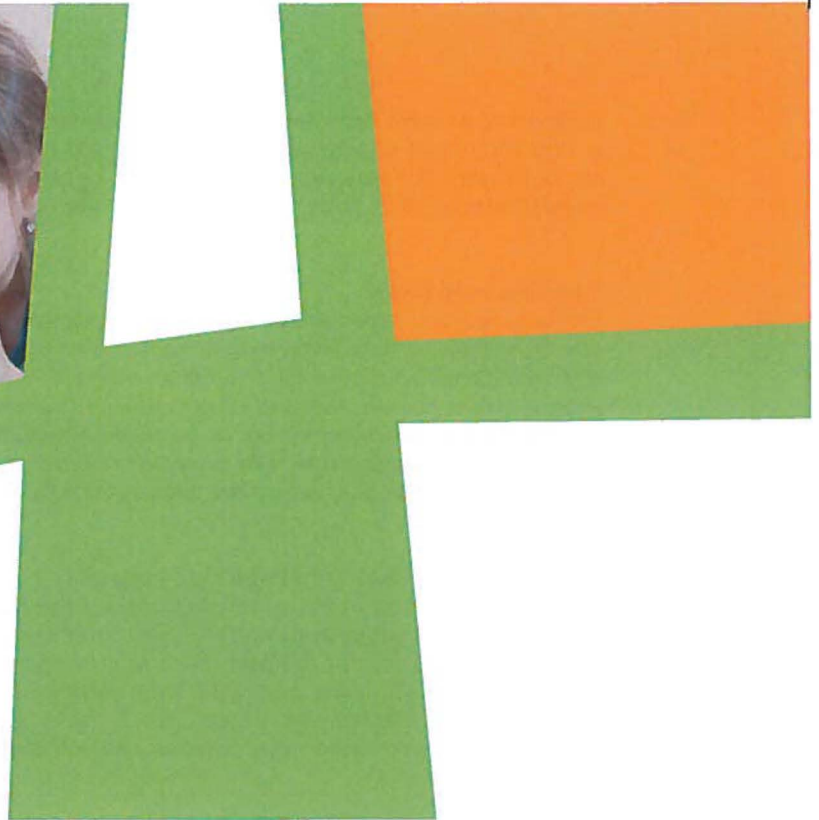
Formålet med at arbejde med rim og remser

Gennem arbejdet med rim og remser får barnet mulighed for at anvende sproget poetisk og får herigennem blik for sprogets form. At kunne forstå, at det er kat og hat, der rimer og ikke kat og mus, kræver en vis modenhed og abstraktionsevne og er derfor en god indikator på barnets sproglige modenhed. Det er vigtigt at huske, at sprog ikke skal terpes, men læres gennem en legende tilgang. Det er vigtigt, at det kommende skolebarn får mulighed for at lære kendte rim og remser, men også at det får mulighed for selv at lave vrøvlerim. Kaj og Andrea kunne fnise, når de skulle rime på 'missetand', den samme mulighed skal vi give de store børn i børnehaven. Husk også at sprogets prosodi styrkes gennem bevægelse. Lad børnene gynges eller vippe samtidig med at de rimer, så de mærker rytmen i sproget.

Formålet med at synge sammen

Gennem at synge styrkes barnet sprogforståelse og den poetisk leg med ordene. Barnet får herigennem en fornemmelse for rim og rytme, en forudsætning for at barnet selv kan lære at rime. Når børnene synger, er det en god ide samtidig at inddrage mange af de øvrige kanonaktiviteter. Det kunne være ved at dramatisere den sang, der synges fx 'Tre små kinesere' eller 'Se min kjole'. Man kan også skabe fokus på selve teksten - det skrevne sprog - og læseretningen fra venstre mod højre og oppefra og ned, ved at børnene tilbydes at følge med i teksten i en sangbog, sangmappe eller ved at have teksten på A3-plakat. Børnene lærer at bruge "læsefingeren" til at følge med i teksten.

Formålet med introduktion til bogstaver og lyde

Det er vigtigt, at den første introduktion til bogstaverne og deres lyde sker i legeprægede miljøer.

Den nyeste forskning har vist, at der i de alfabeter børnene først præsenteres for, skal være en tæt sammenhæng mellem bogstavet, og den figur, der skal illustrere bogstavet. Det er således ikke nok med et billede af en abe og bogstavet a – de to ting skal smelte sammen til et. Dette krav har arbejdsgruppen fundet opfyldt i alfabetet fra firmaet abc-leg. Alfabetet findes som plakat m.v. men kan også leges ind i førskolegruppen gennem det lille computerspil og malebogen, der begge ligger gratis tilgængeligt på nettet <http://skole.abcleg.dk>

Formålet med at tegne og lege med opdagende skrivning af tal og bogstaver

Gennem legeprægede aktiviteter, hvor barnet tegner, kan man skabe et naturligt første møde med de mere formelle bogstaver og tal. Det er vigtigt, at aktiviteterne er præget af leg og ikke af indlæring. Man kan fx lege postkontor og skrive kort og breve, eller man kan klippe i aviser og ugeblade og skrive ønskesedler til jul.

De store børn i børnehaven elsker at få deres egne små fortællinger til tegningerne omsat til skrift. I det omfang den voksne kan være sekretær for barnet, er det en meget stor gevinst for barnets senere skriveudvikling.

De fleste børn elsker også at få læst deres begyndende bogstavrækker op – også selv om de voksne næsten må slå knuder på tungen for at udtale KRPE... Jo værre des bedre.

Det er vigtigt, at barnet allerede før skolestarten har erfaret, hvad skriften kan anvendes til. Skrift støtter hukommelsen: ønskesedler, indkøbssedler m.v. Skrift fastholder talen: tekst til børnenes tegninger. Og allervigtigst, skrift er konstant. Når noget er skrevet ned, kan det fastholdes over tid. Denne erfaring ser vi tit udtrykt ved, at barnet vil have læst den samme bog igen og igen. Barnet har nu opdaget, at det skrevne sprog er konstant, mens talesproget er flygtigt. Denne erkendelse er meget, meget vigtig for barnets senere læse- og skriveindlæring.

Formålet med at spille spil

Gennem deltagelse i spil øver barnet sine sociale færdigheder som fx at kunne vente på tur og at skifte tur. Spil er en sjov måde at lære regler og forholde sig til dem på. Det er vigtigt, at barnet forstår, at der altid er en vinder og en taber i ethvert spil – og at man ikke altid kan vinde.

Vi har valgt at kanonisere fire typer af spil: Memory, kortspil, Ludo og billedlotteri.

Memory er valgt, idet det ikke blot styrker barnet hukommelse, men også den visuelle hukommelse. I opgaven med at finde to ens billeder styrkes fundamentet for barnets senere ordbilled-læsning. Dette kan også styrkes gennem nyere spil som 'Vildkatten' eller gennem bøger af typen 'Find Holger'.

A B C

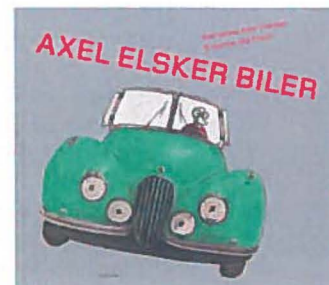
KANONISEREDE BØRNEBØGER MED BEGRUNDELSER

Rim og remsebøger

Axel elsker biler af Marianne Iben Hansen

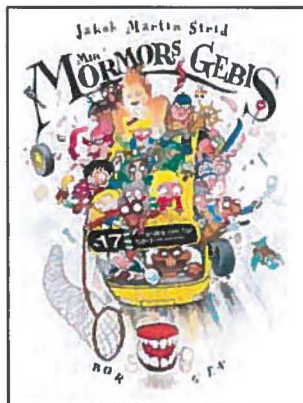
Historien giver barnet mulighed for at udvikle selvindsigt og empati. Axel er en lille and med en meget særlig interesse. Det er ok at være sær, og det er ok ikke altid at leve op til de voksnes forventninger i forhold til normalitet. Axel lever sig ind i andres problemer og behov, og han etablerer venskaber med dem, han møder på sin vej.

Historien anerkender barnet som nysgerrigt og eksperimenterende. Axels nysgerrighed driver ham frem gennem verden, og han eksperimenterer både med sproget og i sine handlinger. Historien giver mulighed for at opleve sproglig rigdom, variation og gentagelse, og den viser betydningen af rytme og rim.

Min mormors gebis af Jakob Martin Strid

Bogens korte, selvstændige "historier" giver først og fremmest barnet mulighed for at opleve det skøre og meget anderledes. De umiddelbart frastødende personer fremstilles med sympati og overbærenhed, og bogen giver således rig lejlighed til at fundere over og tale om normalitetsbegrebet.

Den sproglige kreativitet er rig og overraskende, og bogens illustrationer lægger op til både identifikation og udfordring.

"Historierne" giver muligheder for såvel verdens- som selvindsigt, og der er masser af muligheder for indlevelse og empati.

KLASSIKERE

Aben Osvald af Egon Mathiesen

Klassikeren fra 1947 fortæller om konflikt og forsoning. Også for den store og stærke er der grænser, og for de små og svage er der muligheder – fx gennem samarbejde.

Historiens gentagne "fortællelser" skaber sproglig opmærksomhed og forundring hos tilhøreren, og dens rytmiske skema giver mulighed for flow, som ind imellem brydes på overraskende måder.

De meget enkle, naivistiske farvetegninger støtter tekstforståelsen og føjer ekstra dimensioner til historien.

Cykelmyggen Egon af Flemming Quist Møller

Ny-klassikeren fra 1967 er historien om at være anderledes, bryde ud, møde modstand – og klare sig ved hjælp af nysgerrighed og troen på sig selv.

Fremstillingen af de voksne som magelige, usunde og ligeglade var et nybrud i børnelitteraturen; det selvstændige og omverdensbeherskende barn fik plads i historierne.

Bogens illustrationer, som på en fræk måde veksler mellem farve og sort/hvid, giver rig lejlighed til samtale om roller og relationer mellem mennesker, og det afsluttende billede giver vished for, at det nok skal gå godt – selvom man egentlig er blandt fremmede.

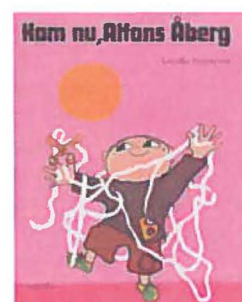
FORLØBSBØGER

Kom nu Alfons Åberg af Gunilla Bergström

Alfons-bøgerne kan danne et forløb mellem daginstitution og skole. Nogle Alfons-bøger egner sig til fire-fem årige, mens andre egner sig til seks-syv årige. (for en nærmere inddeling af bøgerne se bilag 2)

Hverdagsrealismen er bøgernes styrke. Der er altid identifikationsmuligheder i de fremstillede genvordigheder, farer og udfordringer, som hverdagslivet bringer – i dette tilfælde tidspresset.

At Alfonsbøgerne beskriver en alenefar, giver historierne nye muligheder og dimensioner. Bøgernes enkle stregtegninger rummer masser af samtalestof, og de støtter tekstforståelsen på fremragende vis.

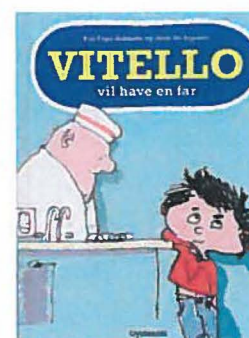
Vitello vil have en far af Kim Fupz Aakeson

På samme måde som Alfonsbøgerne kan Vitello-bøgerne udgøre et forløb, hvor nogle Vitello-bøger egner sig godt for før-skolebørnene og andre bedre for skolebørn. (for en nærmere inddeling af bøgerne se bilag 2)

Alenemoderen, som den faste voksenfigur, giver mange moderne børn identifikationsmuligheder, og venneparret Max og Hasse skaber både konfliktmuligheder og mulighed for at skildre sammenhold mellem børn.

Vitello gør det i regelen ikke let for sig selv, men han har en vedholdenhed og beslutsomhed, som altid bringer ham gennem livets genvordigheder.

Bøgernes lidt frække tone og tegningernes lidt karikerende streg tiltaler børn og virker befriende og befordrende for samtale.

KANONISEREDE RIM OG REMSER MED BEGRUNDELSER

Goddaw bette far

Start stående to og to over for hinanden i en rundkreds, så man kan gå "i kædedans".

Goddaw min far (Giv hånd til partner)

Sikke 'n hat du har (vis hatten med begge arme over hovedet)

Sikke 'n mave, sikke lå'r (vis maven med begge hænder, klask på lårene)

Sikke skridt du ta'r (tag et stort skridt forbi din partner, så du ender foran en ny)

Verset fremsiges rytmisk. Verset kan evt. siges med skiftende sindsstemninger. Eller ved at bytte vokalerne ud ligesom i sangen om 'De tre små kinesere på Højbro plads'. Når man har lært remsen udenad, kan man fremsige den hurtigere og hurtigere.

Begrundelse for valg: Remsen styrker hukommelsen og kan anvendes som en sjov indgang til at lære nye kammerater at kende.

Tælle til en

Tælle til 1 og tælle til 2

Hønen går ikke med strømper og sko

Tælle til 3 og 4 er nemt

Æg blir ' til røræg, når hønen blir ' klemt

Tælle til 5 og tælle til 6

Er du en trolde, får du børn med en heks

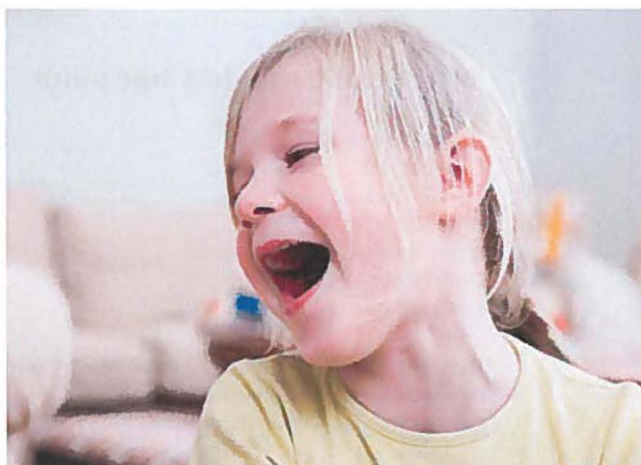
Tælle til 7 og 8 og 9

Knaphuller vokser der ingenting i

Tælle til 10 - den sidste skal stå

Alle de andre tar ' nathuer på

Halfdan Rasmussen

Begrundelse for valg: Der kan sættes fagter på. Der er fokus på tal. Styrker hukommelsen og koncentrationen. Rimet kan også synges med melodi.

D E F

Nede i fru Hansen kælder

*Nede i fru Hansens kælder
kan man købe frikadeller.*

*Når man køber margarine,
må man ikke stå og grine.*

*Når man køber æg,
må man ikke lave skæg.*

Begrundelse for valg: Også her er valget faldet på en klassisk børneremse, som har været elsket i generationer: Oldemor kan den, farfar kan den, og far og mor har også lært den, da de selv gik i børnehaven og skole. Remsen styrker rytmen i sproget, hukommelsen og koncentrationen.

Dittelittelit min kat har skidt

*Dittelittelit
Min kat har skidt
Dittelittelat
En vældig klat.
Dittelittleje
Hvem skal feje?
Dittelittelu
Det skal du!*

Begrundelse for valg: Ud over at styrker rytmen i sproget, er remsen også sjov og fræk, hvilket gør, at ikke mindst drengene vil elske den. Den har en række af de samme kvaliteter, som findes i 'Min mormors gebis' af Jakob Martin Strid.

KANONISEREDE SANGE MED BEGRUNDELSER

Mester Jacob

*Mester Jakob, Mester Jakob
sover du, sover du?
Hører du ej klokken, hører du ej klokken:
Bim - bam - bum, bim - bam - bum*

Begrundelse for valg: Klassiker, der kan synges på forskellige sprog (se bilag 1)

Historien bag sangen: Mester Jakob er en børnesang, der kendes på mange sprog. Alle kilder synes at være enige om, at sangen skulle stamme fra Frankrig, selvom man ikke kender anerne præcist. Melodien dukkede op på tryk i 1811 i et blad ved navn La Clé du Caveau à l'usage de tous les Chansonniers français. Det første kendte optryk af melodi og tekst sammen var i Recueil de Rondes avec jeu et de Petites Chansons fra 1860. Ingen andre lande kan spore hverken melodi eller tekst så langt tilbage som hhv. 1811 og 1860. Sangen stammer muligvis fra middelalderen, da den handler om en munk, der sover over sig. Den er dermed nok fra en periode, hvor klostre var mere almindelige end personlige ure.

På dansk kendes også en alternativ slutning, hvor Bim - bam - bum, bim - bam - bum, udskiftes med linjen: Ringe tolv, ringe tolv.

Og vi trækker skuffen ud

Og vi trækker skuffen ud (trække skuffen ud)

Og vi skubber skuffen ind (skubbe skuffen i)

Medens røgen stiger opad sådan her (lave krølletegn op i luften)

På Nørregade, der bor en bager (vis en vej, lav en tyk mave)

Han bager de nysseligste kager (klappe i hænderne)

Medens røgen stiger opad sådan her (lave krøller i luften)

Bum Klaver (klask med hænderne på gulvet)

Begrundelse for valg: Sangen styrker barnets hukommelse, og der kan sættes fagter på.

Tre små kinesere på Højbro Plads

Tru små kinesere på Højbro Plads

sad og spillede på kontrabas,

så kom en betjent,

spurgte, hvad der var hændt.

Tru små kinesere på Højbro Plads.

Tru smu kunusuru pu Hujbru Plads U

sud ug spulludu pu kuntrubus,

su kum un butjunt,

spurgtu, hvud dur vur hundt.

Tru smu kunusuru pu Hujbru Plads.

Tra sma kanasara pa Hajbra Plads A

sad ag spallada pa kantrabas,

sa kam an batjant,

spargta, hvad dar var handt.

Tra sma kanasara pa Hajbra Plads.

Try smy kynysyry py Hyjbry Plys Y

syd yg spullydy py kyntrybys,

sy kym yn bytjynt,

spyrqty, hvyd dyr vyr myndt.

Try smy kynysyry py Hyjbry Plyds.

Træ sme kenesere pe Hejbre Pleds E

sed eg spellede pe kentrebæs,

se kem en betjent,

spergte, hved der ver hendt.

Træ sme kenesere pe Hejbre Pleds.

Træ smæ kænæsæræ pæ Hæjbræ Plæds Æ

sæd æg spællædæ pæ kæntræbæs,

sæ kæm æn bættjænt,

spærgtæ, hvæd dær vær hændt.

Træ smæ kænæsæræ pæ Hæjbræ Plæds.

Tri smi kinisiri pi Hijbri Plids I

sid ig spillidi pi kintribis,

si kim in bitjint,

spirgti, hvid dir vir hindt.

Tri smi kinisiri pi Hijbri Plids.

Trø smø kønøsørø pø Højbrø Pløds Ø

sød øg spøllødø pø køntrøbøs,

sø køm øn bøttjønt,

spørgtø, hvød dør vær høndt.

Trø smø kønøsørø pø Højbrø Pløds.

Tro smo konosoro po Hojbro Plods O

sod og spollodo po kontrabos,

so kom on botjont,

sporgto, hvod dor vor hondt.

Tro smo konosoro po Hojbro Plods.

Trå små kånåsårå på Håjbrå Plåds Å

såå åg spållååå på kåntråååå,

så kåm ån båttjånt,

spårgtå, hvåd dår vær håndt.

Trå små kånåsårå på Håjbrå Plåds.

Begrundelse for valg: Barnet får gennem sangen mulighed for at smage på de forskellige danske vokallyde - et meget vigtigt grundlag for den senere læseindlæring. Sangen er oplagt at dramatisere med tre børn som kineserne og en som politibetjent.

GHI

Se min kjole/skjorte/t-shirt

*Se min kjole, den er grøn som græsset,
alt hvad jeg ejer, det er grønt som den.
Det er fordi, jeg elsker alt det grønne,
og fordi en jæger er min ven.*

*Se min kjole, den er blå som havet,
alt hvad jeg ejer, det er blå som den.
Det er fordi, jeg elsker alt det blå,
og fordi en sømand er min ven.*

*Se min kjole, den er gul som solen,
Alt hvad jeg ejer, det er gult som den.
Det er fordi jeg elsker alt det gule,
og fordi en kineser er min ven.*

*Se min kjole, den er hvid som sneen,
alt hvad jeg ejer, det er hvidt som den.
Det er fordi, jeg elsker alt det hvide,
og fordi en bager er min ven.*

*Se min kjole, den er rød som rosen,
alt hvad jeg ejer, det er rødt som den.
Det er fordi, jeg elsker alt det røde,
og fordi et postbud er min ven.*

*Se min kjole, den er sort som kullet,
alt hvad jeg ejer, det er sort som den.
Det er fordi, jeg elsker alt det sorte,
og fordi en skorstensfejer er min ven.*

*Se min kjole, den er alle farver,
Alt hvad jeg ejer, det er lig' som den.
Det er fordi, jeg elsker alle farver,
og fordi en maler jer min ven.*

Begrundelse for valg: Barnet får gennem sangen mulighed for at arbejde med farverne og hæfte dem på forskellige erhverv. Dette skaber derudover en god mulighed for at tale om erhverv: Hvad man kan blive? Sangen kan arbejdes med på mange måder gennem forskellige former for visualisering fx gennem tegninger af de forskellige kjoler og erhverv.

Nord og syd og øst og vest

*Nord og syd og øst og vest er alle vegne hen.
Når i Vesterhavet, solen er begravet,
står den op i Østersø den næste dag igen.*

*Mandag, tirsdag, onsdag, torsdag, fredag,
lørdag... mon
ikke vi skal bruge denne hele uge
for at sove rigtig længe søndag morgenstund.*

*Januar og februar og marts, april og maj.
Først i juni kommer søndenvind og sommer.
Fra Sankthans går dagene igen den korte vej.*

*Juli og august - og nu står rugen tung og gul.
Så bli'r det september, oktober og november
og til allersidst december, og så er det jul*

Begrundelse for valg: Sangen er valgt efter samme kriterier som børnebøgerne 'Cykelmyggen Egon' og 'Aben Oswald' samt sangen 'Mester Jacob'. Der er tale om en klassiker. Bedstefar og bedstemor sang den, mor og far har sunget den; dette er med til at give sangen en historisk dimension, som arbejdsgruppen har valgt at vægte. Gennem arbejdet med sangen er der mange muligheder for at arbejde med meget abstrakte fænomener som ugedage, måneder og ikke mindst verdenshjørner.

Sangteksten er skrevet af Mogens Lorentzen og hed oprindeligt 'Barnelærdom'. Den blev første gang trykt i 'Berlingske Tidende', 1930. Og i den oprindelige sang findes endnu et vers, som lærer barnet de forskellige kornsorter.

Langt ude i skoven lå et lille bjerg

Langt ud' i skoven lå et lille bjerg,
aldrig så jeg så dejligt et bjerg.
Bjerget ligger langt ud' i skoven.

På det lille bjerg der stod et lille træ,
aldrig så jeg så dejligt et træ.
Træet på bjerget.
Bjerget ligger langt ud' i skoven.

På det lille træ, der sad en lille gren,
aldrig så jeg så dejlig en gren.
Grenen på træet.
Træet på bjerget.
Bjerget ligger langt ud' i skoven.

På den lille gren, der sad en lille kvist,
aldrig så jeg så dejlig en kvist.
Kvisten på grenen.
Grenen på træet.
Træet på bjerget.
Bjerget ligger langt ud' i skoven.

På den lille kvist, der sad et lille blad,
aldrig så jeg så dejligt et blad.
Bladet på kvisten.
Kvisten på grenen.
Grenen på træet.
Træet på bjerget.
Bjerget ligger langt ud' i skoven.

På det lille blad, der var en lille rede,
aldrig så jeg så dejlig en rede.
Reden på bladet.
Bladet på kvisten.
Kvisten på grenen.
Grenen på træet.
Træet på bjerget.
Bjerget ligger langt ud' i skoven.

I den lille rede var et lille æg,
aldrig så jeg så dejligt et æg.
Ægget i reden.
Reden på bladet.
Bladet på kvisten.
Kvisten på grenen.
Grenen på træet.
Træet på bjerget.
Bjerget ligger langt ud' i skoven.

Af det lille æg, der kom en lille fugl,
aldrig så jeg så dejlig en fugl.
Fuglen af ægget.
Ægget i reden.
Reden på bladet.
Bladet på kvisten.
Kvisten på grenen.
Grenen på træet.
Træet på bjerget.
Bjerget ligger langt ud' i skoven.

På den lille fugl der sad en lille fjer,
aldrig så jeg så dejlig en fjer.
Fjeren på fuglen.
Fuglen af ægget.
Ægget i reden.
Reden på bladet.
Bladet på kvisten.
Kvisten på grenen.
Grenen på træet.
Træet på bjerget.
Bjerget ligger langt ud' i skoven.

Af den lille fjer der blev en lille pude,
aldrig så jeg så dejlig en pude.
Puden af fjeren.
Fjeren på fuglen.
Fuglen af ægget.
Ægget i reden.
Reden på bladet.
Bladet på kvisten.
Kvisten på grenen.
Grenen på træet.
Træet på bjerget.
Bjerget ligger langt ud' i skoven.

På den lille pude lå en lille dreng,
aldrig så jeg så dejlig en dreng.
Drengen på puden.
Puden af fjeren.
Fjeren på fuglen.
Fuglen af ægget.
Ægget i reden.
Reden på bladet.
Bladet på kvisten.
Kvisten på grenen.
Grenen på træet.
Træet på bjerget.
Bjerget ligger langt ud' i skoven.

Begrundelse for valg: Barnet får gennem sangen styrket sin hukommelse og får blik for forløb, da rækkefølgen i sangen ikke er ligegyldig. Sangen styrker også barnets scenariedannelse. Ved at kunne se bjerget og træet for sig, bliver det lettere at huske rækkefølgen i sangen. Arbejdet med sangen kan understøttes med billeder af de forskellige dele: bjerget, træet, grenen osv.

KANONISEREDE SANGLEGE MED BEGRUNDELSER

Bro, bro, brille

Bro, bro, brille!

*Klokken ringer el've,
kejseren står på sit høje hvide slot.
Så hvidt som et kridt.
Så sort som et kul.*

*Fare, fare, krigsmand,
døden skal du lide,
den, som kommer allersidst,
skal i den sorte gryde.*

*Første gang så la'r vi ham gå,
anden gang så lige så,
tredie gang så ta'r vi ham
og putter ham i gryden!*

Regler: To børn stiller sig over for hinanden og danner bro, og aftaler hvem der skal være eks. appelsin eller pære. På sidste ord snapper broen en i rækken, som så vælger appelsin eller pære og går bag om denne. Til sidst, når alle er fanget, holder de to hold hinanden om maven og trækker, til appelsin- eller pæreholdet har vundet.

Begrundelse for valg: Sangen er igen valgt som eksempel på en klassiker. Der er fokus på begreber. Det kræver samarbejde. Der er element af konkurrence og dermed træning i at kunne tåle at tabe.

Buggi Vuggi

Så tar' vi højre hånd frem,
så tar' vi højre hånd tilbage
Så tar' vi højre hånd frem,
og så ryster vi den lidt.
Så gør vi Boogie-Woogie
og så drejer vi omkring
og så går vi i ring – HEY!!

Åhh – Boogie-Woogie-Woogie – HEY!
Åhh – Boogie-Woogie-Woogie – HEY!
Åhh – Boogie-Woogie-Woogie – HEY!
og så går vi i ring.
Etc.....

Begrundelse for valg: Styrker kropsbevidsthed. Der er mange bevægelser. Den styrker koncentrationen.

Hoved, skulder, knæ og tå

Hoved, skulder, knæ og tå, knæ og tå (gentages)
Øjne, øre, næse og mund
Hoved, skulder, knæ og tå, knæ og tå.

Regler: Sangen starter langsomt og gentages hurtigere og hurtigere, mens man rører ved de dele af kroppen, man synger om.

Begrundelse for valg: Sangen styrker såvel hukommelsen som barnets kropsbevidsthed. Sangen har meget tilfælles med 'Buggi Vuggi', men tempoet gør, at den kræver mere koncentration og koordination af kroppen.

Tornerose var et vakkert barn

Tornerose var et vakkert barn,
vakkert barn, vakkert barn.
Tornerose var et vakkert barn,
vakkert barn.

Så voksed' op en tjørnehæk,
tjørnehæk, tjørnehæk.
Så voksed' op en tjørnehæk,
tjørnehæk.

Og prinsen danser med sin brud,
med sin brud, med sin brud.
Og prinsen danser med sin brud,
med sin brud.

Hun bo'de på det høje slot,
høje slot, høje slot.
Hun bo'de på det høje slot,
høje slot.

Og tjørnehækken blev så stor,
blev så stor, blev så stor.
Og tjørnehækken blev så stor,
blev så stor.

Og nu skal alle more sig,
more sig, more sig.
Og nu skal alle more sig,
more sig.

Så kom den onde fe derind,
fe derind, fe derind.
Så kom den onde fe derind,
fe derind.

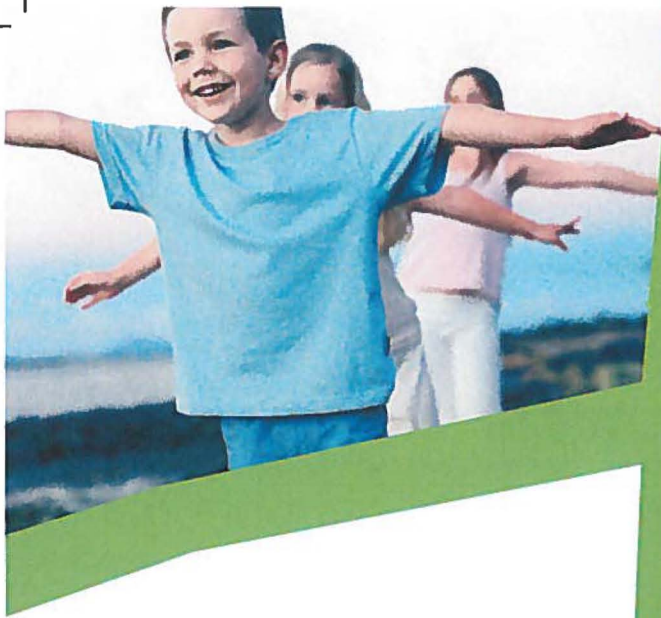
Så kom den unge kongesøn,
kongesøn, kongesøn.
Så kom den unge kongesøn,
kongesøn.

Nu skal du sov' i hundred' år,
hundred' år, hundred' år.
Nu skal du sov' i hundred' år,
hundred' år.

Nu må du ikke sove mer',
sove mer', sove mer'.
Nu må du ikke sove mer',
sove mer'.

Regler: Sangen bygger på Grimms eventyr 'Tornerose'. Børnene går rundt i ring. Mens de synger, viser de med bevægelser at slottet er højt, at feen er ond, at Tornerose falder i søvn og så videre. I sidste vers sættes tempoet op og alle danser og morer sig.

Begrundelse for valg: Sangen er en klassiker og lægger op til at arbejde på tværs af kanonaktiviteterne ved at læse historien om Tornerose, fortælle eventyret mundtligt, lege sanglegen og dramatisere sangen evt. med brug af enkle rekvisitter. Børnene kan også selv tegne og 'skrive' eventyr.

KANONISEREDE REGELLEGE MED BEGRUNDELSE

Kan du li' din nabo

Regler: Legen går ud på, at man sætter sig i en rundkreds på hver sin stol. En person skal gå ind i midten, og hans/hendes stol fjernes fra kredsen.

Nu skal personen i midten spørge en i rundkredsen: "Kan du lide din nabo". Hvis personen svarer "nej", skal den person, der sidder til højre og til venstre for den spurgte person, skynde sig at bytte plads. Personen i midten skal nu prøve at få en af pladserne. Hvis den person, der bliver spurgt, svarer "ja" til spørgsmålet: "Kan du lide din nabo?" skal han sige en ting, han ikke kan lide fx: "Kan du lide din nabo?" "Ja, men jeg kan ikke lide dem med grønne trøjer" - så skal alle med grønne trøjer bytte plads og den i midten skal forsøge at få en stol!!

Begrundelse for valg: Styrker koncentrationen. Lytte til en fælles besked. Styrker de sociale kompetencer.

P Q R

Her kommer vi

Regler: Deltagerne deles op i to hold, der placerer sig i hver sin ende af lokalet/legeområdet. Det startende hold aftaler nu et dyr. Herefter bevæger de sig på en lang række ned mod det andet hold, imens de taktfast råber: "HER KOMMER VI, HER KOMMER VI" hele vejen.

Når holdet når en passende afstand til det ventende hold, råber det ventende hold: "STOP - HER KOMMER INGEN FORBI, FØR DE HAR VIST, HVEM DE ER!"

Nu skal alle på det startende hold agere det aftalte dyr, og når en eller flere på det ventende hold har gættet dyret, skal de prøve at fange så mange som muligt fra det startende hold, der skal forsøge at løbe hjem til 'helle'.

De, der bliver fanget, optages på det fangende hold. Herefter er det det andet holds tur osv. Legen slutter, når et hold har opslugt hele det andet hold eller efter en aftalt tidsperiode.

Begrundelse for valg: Styrker samarbejde. Der er fokus på begreber. Styrker koncentrationen og kropsbevidsthed.

Kongens efterfølger

Regler: Der vælges en konge blandt deltagerne. De andre deltagere er kongens undersåtter. Alle deltagere stiller sig på en række med kongen forrest. Kongen bevæger sig fremad og finder på forskellige måder at bevæge sig på, og undersåtterne følger efter og bevæger sig på samme måde som kongen. Efter et passende stykke tid stiller kongen sig bagest i rækken, og den næste i rækken er konge.

Det er kun 'kongens' fantasi, som sætter grænse for bevægelserne. Men nogle få eksempler: DYR (elefant, giraf, abe, frø, pingvin, krabbe, mus, orm eller alle dyrene får lopper.), MENNESKER (morgenmand (lig ned, stå op, strække sig), kusk (kuskeslag) kondiløber, hurtigløber, fægter, svømmer, trespringer, rockmusiker, indianer, rekrut og officer, racerfører, computernørd (sid ned og slap af), danser (dans med hinanden), manden, som aldrig kunne vælge retning (skift retning hele tiden)).

Begrundelse for valg: Styrker at turde være midtpunkt. Træner tilsidesættelse af egne behov, og det at vente på, at det bliver ens tur.

Lille hund, der er nogen, der har taget dit kødben

Regler: Hovedpersonen ligger på alle fire i midten af en rundkreds med et kødben på ryggen f.eks. en legoklods = kødben. Hovedpersonen må ikke kigge. En i kredsen tager kødbenet helt stille og gemmer det bag ryggen og så råbes der i kor: "Vågn op lille hund, der er nogen, der har taget dit kødben!". Nu, skal hovedpersonen gætte, hvem der har kødbenet gemt bag ryggen ved at sige vov-vov til den, som han tror, det er. Når han gætter rigtigt, kommer den, som havde kødbenet ind i midten, og man kan blive ved at lege i det uendelige.

Begrundelse for valg: Styrker barnets hukommelse og ikke mindst evnen til at læse spillet og hinanden. Man lærer 'at holde masken'.

T S
U

BILAG TIL KANONEN

Bilag 1: Mester Jacob på mange sprog

Afrikaans

Vader Jakob, Vader Jakob
Slaap jy nog, slaap jy nog?
|: Hoor hoe lui die kerkklok, :|
Ding dong dell, ding dong dell.

Albanian

Arbër vlla-e, Arbër vlla-e
A po flen, a po flen?
|: Kumbona ka ra-e :|
|: Ding dang dong :|

Argentinian

Fray Santiago, Fray Santiago,
¿Duermes ya, duermes ya?
|: Suenan las campanas, :|
Din, don, dan; din, don, dan.

Berber

Khou ya Hassan, khou ya Hassan,
Naas mezian, naas mezian ?
Fiksbah bakri, fiksbah bakri
Khalik men lemsah, khalik men lemsah.

Chinese

Liang zhi lao hu, liangzhi lao hu,
pao de kuai, pao de kuai.
Yi zhi meiyou yanjing, yi zhi meiyou weiba.
zhen qiguai! zhen qiguai!

Creole (Haitian)

Tonton Bouki, Tonton Bouki,
Ou ap dòmi? Ou ap dòmi?
|: Lévé pou bat tanbou-a :|
Ding ding dong ! Ding ding dong !
|: Kili kili an pou al nan cinéma :|

Croatian

Bratec Martin, Bratec Martin
Kaj još spiš, Kaj još spiš?
Več ti ura tuče, Več ti ura tuče.
Bim, bam, bom, Bim, bam, bom

Czech

Bratře Kubo, Bratře Kubo,
Ještě spiš, ještě spiš ?
Venku slunce září, ty jsi na polštáři,
vstávej již, vstávej již.

Danish

Mester Jakob, Mester Jakob,
Sover du? Sover du?
|: Hører du ej klokken? :|
Bim, bam, bum, bim, bam, bum.

Dutch

Vader Jacob, Vader Jacob
Slaapt gij nog, slaapt gij nog
|: Alle klokken luiden :|
Bim, bam, bom, bim, bam, bom.

English

Are you sleeping, are you sleeping,
Brother John, brother John,
|: Morning Bells are ringing, :|
Ding ding dong, ding ding dong.
Ethiopian (Amharic)

Finnish

Jaakko kulta Jaakko kulta
Herää jo herää jo
Kellojasi soita kellojasi soita
Piu pau pou piu pau pou.

Flemish

Broeder Jacob, Broeder Jacob
Slaapt gij nog, slaapt gij nog
|: Hoor de klokken luiden :|
Bim, bam, bom, bim, bam, bom.

French

Frère Jacques, Frère Jacques
Dormez-vous, dormez-vous?
|: Sonnez les matines, :|
Ding ding dong, ding ding dong.

German

Bruder Jakob, Bruder Jakob,
Schläfst du noch? Schläfst du noch?
|: Hörst du nicht die Glocken? :|
Ding dang dong, ding dang dong.

Greenlandic

Piitaaq uumaa, Piitaaq uumaa
makigit, makigit,
sianerpaluppoq, sianerpaluppoq
arfineq, arfineq.

Hebrew

Achinu Jaacov, Achinu Jaacov
al tischean, al tischean
|: hapa-amon melzalzal, :|
ding dang dong, ding dang dong.

Hungarian

János bácsi, János bácsi
Keljen fel, keljen fel
|: Szólnak a harangok :|
Bim, bam, bom, bim, bam, bom

Icelandic

Meistari Jakob, meistari Jakob,
sefur pú, sefur pú?
|: Hvað slær klukkan? :|
Hún slær þrjú, hún slær þrjú

Indonesian

Bapak Jakob, Bapak Jakob,
Masih tidur? Masih tidur?
|: Dengar lonceng bunji :|
Bim, bam, bum, bim, bam, bum.

Italian

Frà Martino, campanaro
dormi tu? dormi tu?
|: Suona le campane! :|
Din don dan, din don dan.

Japanese

Nemui mo, nemui mo,
Okinasai, okinasai,
Asa no kane ga, natte iru yo,
Kin kon kan, kin kon kan.

Latin

Quare dormis, o Iacobe,
Etiam nunc, etiam nunc?
|: Resonant campanae, :|
Din din dan, din din dan.

Ô Iacôbe, frère pîger,
dormîsne? dormîsne?
|: Tinnî Mâtôtînum! :|
Tin tin tan, tin, tin, tan.

Norwegian

Fader Jakob, fader Jakob
Sover du? Sover du?
|: Hører du ei klokken? :|
Bim bam bom, bim bam bom

Polish

Panie Janie! Panie Janie!
Rano wstań! Rano wstań!
|: Wszystkie dzwony biją :|
Bim, bam, bum, bim, bam, bum.

Portugese

Por que dormes, irmãozinho?
Vem brincar, vem brincar!
Ouve o sininho, longe crepitando
Din din don, din din don

Irmaj Jorge, irmaj Jorge,
dorme tu, dorme tu?
Ja' soam ossinos, ja' soam ossinos.
Ding dang dong, ding dang dong.

Romanian

Frate Ioane, Frate Ioane
 Oare dormi tu, oare dormi tu?
 |: Suna clopotelul :|
 Ding dang dong, ding dang dong.

Tu dormi inca, tu dormi inca,
 frate ion, frate ion?
 Clopotelul suna, clopotelul suna.
 Clinc clinc clinc, clinc clinc clinc.

Spanish

Martinillo, martinillo
 Donde esta, donde esta
 |: Toca la campana, :|
 Din, don , dan, din, don, dan

Swahili

Eh Yakobo, Eh Yakobo,
 Walala? Walala?
 |: Amka twende shule :|
 Haya njoo, Haya njoo.

Swedish

Broder Jakob, broder Jakob
 sover du, sover du?
 |: Hör du inte klockan :|
 |: Ding ding dong :|

Broder Jacob, broder Jacob
 sover du, sover du?
 |: Väckarklockan ringer, :|
 Ding dang dong, ding dang dong.

Schwyzertütsch

S'Vreni schnaaget, s'Vreni schnaaget
 S'Bärgli uuf, s'Bärgli uuf
 |: Äne wider aabe :|
 |: Uf em Buuch! :|

schnaaget = auf allen Vieren
 Äne = auf der andern Seite
 aabe=hinab
 Uf em Buuch = Auf dem Bauch!

Thai

Puak tur yu nai, puak tur yu nai,
yu nai camp, yu nai camp?

|: Tam mai mai ma sanuk kan, :|
Din dan don, din dan don.

Turkish

Uyuyor mursun, uyuyor mursun,
kordes John, kordes John?

|: Sabah Çanlari Çalıyor, :|
Ding dang dong, ding dang dong.

Vietnamese

Kià con buom vàng, kià con buom vàng,
xoe doi cãnh, xoe doi cãnh?

|: Buom buom bay tren cao vong, :|
Ra mà xem, ra mà xem.

x v z

BILAG 2: OVERSIGT OVER FORLØBSBØGER

Alfons Åberg – bøgerne af Gunilla Bergström

Især for de mindste (4-5 årige)

Nej! sagde Alfons Åberg
Hurra for Alfons Åberg
Hurra for Alfons Åbergs far
Hvad sagde Alfons Åbergs far?
Godnat, Alfons Åberg
Alfons og Mille
Fikst klaret, Alfons Åberg
Hvem hjælper Alfons Åberg

For de lidt større (5-6 årige)

Usynligt med Alfons Åberg
Fødselsdagsfest, Alfons Åberg
Kom nu, Alfons Åberg
Hvad er det der spørger, Alfons Åberg?
Novra, Alfons Åberg
Alfons og uhyret
Hvor er ballade-Alfons?
Flyv, sagde Alfons Åberg
Bind sløjfer, Alfons Åberg
Hokus pokus, Alfons Åberg
Mere monster, Alfons Åberg
Der går Tyve-Alfons
Er du fej, Alfons Åberg?
Alfons og hemmelige Svipper

For de store (6-7 årige)

Alfons og Hamdis soldaterfar
Hvor langt når Alfons?

Vitello – bøgerne af Kim Fupz Aakeson

For de mindre (4-5 årige)

Vitello vil have en far
Vitello ridser en bil
Vitello ønsker sig en hund
Vitello graver et hul

For de større (6-8 årige)

Vitello går med kniv
Vitello er bagvendt
Vitello napper en kat
Vitello bygger en monsterfælde
Vitello bliver forretningsmand
Vitello skal have en papfar
Vitello møder Gud
Vitello får en kiam kære

*Kom kanongodt i gang
- og få kiste glade børn*

Slagelse Kommune
Center for Dagtilbud
Torvegade 24
4200 Slagelse

www.slagelse.dk

Slagelse Kommune
Center for Skole
Langes Gård 10
4200 Slagelse

www.slagelse.dk

23.109.2011
Redaktion: Center for Dagtilbud og Center for Skole
Design: Medieshoppen, VASAC Slagelse, Slagelse Kommune
Tryk: Medieshoppen, VASAC Slagelse, Slagelse Kommune

SLAGELSE
KOMMUNE